

2010-06-11

Strategi för scenkonstens utveckling i Kalmar län – treårig handlingsplan

Sammanfattning

Scenkonststrategin ger förslag på hur scenkonsten kan utvecklas i Kalmar län. Förslaget omfattar tio insatsområden och ska ses som ett treårigt utvecklingsprogram som sedan ska utvärderas och revideras.

Förslagen har framkommit efter samtal med länets samtliga kommuner, kulturinstitutioner, kulturkonsulenter och andra företrädare inom scenkonstområdet.

Nedan följer förslag till åtgärder som bör påbörjas under hösten 2010.

1. Regionens kulturprofil inom scenkonstområdet kopplat till attraktivitet och besöksnäring

- I. Att Regionförbundets kansli genomför en studie kring hur länets kulturprofil kan stärkas.
- II. Att Regionförbundets kansli tar fram utbildningsförslag kring paketering av besöksanledningar och marknadsföring som involverar länets kulturinstitutioner, kommunernas turistbyråer, länskulturkonsulenter och andra aktörer inom kultur och turism.
- III. Att undersöka möjligheterna att inom ramen för South Baltic-programmet genomföra ett projekt för utveckling av besöksnäringen med fokus på kultur, i första hand mellan Kalmarregionen och Tyskland och Polen.

2. Marknadsföring

- I. Att Regionförbundets kansli ansvarar för att en arbetsgrupp tillsätts i syfte att ta fram förslag till hur sociala medier kan användas för information om länets kulturutbud, samt ser över gemensamma marknadsföringsproblem. Arbetet sker i samarbete med länets kommuner, länets kulturinstitutioner och arrangerande föreningar.

3. Omvärldsbevakning – internationellt

- I. Att Regionförbundets kansli föreslås öka informationen om möjligheter att skapa EU-projekt.
- II. Att Regionförbundets kansli föreslås undersöka möjligheterna att initiera ett kontaktskapande samarbete mellan regionen och parter i Europa inom ramen för EU-samarbetet.

4. Scenkonstkonsulenternas verksamhetsområde

- I. Att en samordningsgrupp tillsätts för att konkretisera utvecklingsförslag för ett närmare samarbete, regionalt och inom ramen för sydostsamarbetet. Kulturkonsulenterna föreslås ansvara för arbetet och förankra förslagen hos sina respektive huvudmän.
- II. Att kulturkonsulenterna ges i uppdrag att utreda ökat samarbete och föreslå samordningsvinster.
- III. Att konsulenterna ansvarar för en kunskapsbank samt initierar och stöder utveckling av arbetsmetoder för estetiska lärprocesser.
- IV. Att samarbete kring forskning och utveckling av estetiska lärprocesser föreslås ske tillsammans med Linnéuniversitetet och andra aktörer inom universitet och forskarvärlden.
- V. Att Regionförbundets kansli genomför en översyn av subventionssystemet i dialog med scenkonstinstitutionerna. Även här bör sydostsamarbetet beaktas.
- VI. Att scenkonstkonsulenterna får i uppdrag att uppmärksamma deltagarkulturens utveckling och initiera och bidra till projekt.
- VII. Att Regionförbundets kansli får i uppdrag att undersöka möjligheten att fördela Skapande skola-pengar regionalt.
- VIII. Att en för regionen gemensam skolkulturstrategi tas fram och att scenkonstkonsulenterna på sikt förstärks med en tjänst med särskilt ansvar för utveckling av samarbetet mellan kulturliv och skola.

5. Byteatern – Kalmar läns teater

- I. Att Regionförbundet föreslår Kalmar kommun att föra samtal med länets övriga kommuner och andra berörda aktörer, som länsmusiken och danskonsulenterna, i planeringen av en ny teaterbyggnad för Byteatern för att säkerställa att funktionen som regionalt nav infrias.
- II. Att Byteatern utvecklar sitt påbörjade arbete kopplat till estetiska lärprocesser i dialog med scenkonsulenter, akademi och skola.
- III. Att Byteatern med stöd av Regionförbundet genomför minst två dansföreställningar per år i egen regi eller som gästspel.
- IV. Att den tilltänkta nya teaterbyggnaden för Byteatern anpassas även för dans.
- V. Att Regionförbundet stöder Byteatern i arbetet med att skapa en återkommande cross-over-festival i Byteaterns regi.
- VI. Att Byteatern föreslås se över förutsättningarna att fungera som en samlade kraft för länets amatörverksamheter inom scenkonstområdet.

Beträffande Kalmar kommuns tilltänkta scenkonsthus se även nedan under dans och förslag.

6. Dans

- I. Att Regionförbundet framhåller vikten av att Kalmar kommuns tilltänkta nya teaterhus planeras även för dans.
- II. Att danskonsulenterna bygger nätverk för dansen inom ramen för sydostsamarbetet.
- III. Att danskonsulenterna medverkar i utvecklandet av dansen i skolan som ett medel i estetiska lärprocesser.
- IV. Att danskonsulenterna föreslår utveckla dansen för barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder inom ramen för sydostsamarbetet.
- V. Att Regionförbundet gör en översyn av subventionssystemet för dans i dialog med berörda parter.
- VI. Att Regionförbundet stöder ett utvecklat samarbete mellan kulturkonsulenterna och kulturinstitutionerna, där danskonsulenterna har en viktig roll.

7. Länsmusiken – Kalmar läns musikstiftelse

- I. Att Regionförbundet ger Länsmusiken i uppdrag att ta fram förslag på varumärkesstärkande åtgärder.
- II. Att genomföra en musikutredning där ett syfte är att utveckla och klargöra Länsmusikens roll och behov i det regionala musiklivet. Ungdoms- och amatörmusikens, musik- och kulturskolornas samt folkbildningens behov bör beaktas.
- III. Att Regionförbundet ger Länsmusiken i uppdrag att inventera behoven i regionen och medverka till att spelmöjligheter finns för ungdomar och unga vuxna inom alla slags musikstilar. Länsmusiken får också i uppdrag att inbjuda till nätverksbyggande träffar i regionen mellan folkhögskolor, kultur-/musikskolor, ungdomsföreningar, studieförbund, Rockparty, RUM m.fl. aktörer inom musiklivet.
- IV. Att Länsmusiken får i uppdrag att undersöka möjligheten att erbjuda en kontinuerlig fortbildning i musik för personal inom förskola, skola, särskola och fritidsverksamhet.
- V. Att kopplat till talang-coachingprojektet undersöka möjligheten för folkhögskolor och aktörer som Rock City att anordna lämpliga yrkesutbildningar.

8. Film och media

- I. Att Reaktor genomför en förstudie vars syfte är att undersöka om en gemensam regional digital biosatsning är rimlig och ekonomiskt möjlig i relation till den tekniska utvecklingen och till lokala kulturpolitiska mål.

- II. Att Reaktor ser över hur kulturskolor och fritidsverksamheter bedriver berättande verksamhet kopplat till film och digitala medier, samt tar fram utvecklingsförslag.
- III. Att Reaktor får i uppdrag att söka samarbete med kommuner och landsting kring ett utvecklingsarbete med digitala medier inom omsorgen. Arbetet kopplas till sydostsamarbetet.
- IV. Att Reaktor utvecklar samarbetet med kulturens företrädare och Linné-universitetet för att tillsammans förbättra lärarutbildningen, så att även de estetiska språken i högre grad kan användas för lärande. (Det vidgade textbegreppet, LPO-94.) I uppdraget ingår att sträva efter att bygga en utbildning där kulturföreträdare och skolföreträdare möts kring lärandefrågor.

9. Skapande skola

- I. Att i överensstämmelse med regionförbundets yttrande över kulturutredningens betänkande och i de framtida diskussionerna med Statens kulturråd angående överenskommelserna enligt portföljmodellen, får regionförbundets kansli i uppdrag att även förhandla om en regional fördelning av Skapande skola-medel.

10. Folkbildning

- I. Att undersöka möjligheterna för folkbildningen att utveckla cirkelledarutbildningar inom scenkonstområdet för amatörer. Folkbildningen föreslås undersöka möjligheten att tillsammans med Arbetsförmedlingen anordna cirkelledarutbildningar för arbetslös ungdom. Regionförbundets kansli får i uppdrag att undersöka möjligheten att koppla eventuella cirkelledarutbildningar till sydostsamarbetet. Intresserade folkhögskolor föreslås undersöka möjligheterna att i anslutning till befintliga utbildningar skapa "YH-utbildningar" tillsammans med institutionerna inom kulturområdet, t.ex. inom ljus och ljudteknik, mask och kostym samt manusproduktion.
- II. Att kulturinstitutionerna och folkbildningen strävar efter ett ökat samarbete, där folkbildningens kontaktnät, fackliga organisationer, hembygdsföreningar m.m., kan vara kanaler för att nå nya målgrupper för samarbete. Studieförbundens cirkelledare föreslås få möjlighet att vara "prao" på länets kulturinstitutioner.
- III. Att scenkonstkonsulenterna får i uppdrag att tillsammans med länets kommuner och institutioner göra en kartläggning över tänkbare arenor där ungdomar kan uppträda inför publik.

Bakgrund

”Kultur med nya ögon”, är en gemensam övergripande strategi som Regionförbundet i Kalmar län ansvarar för tillsammans med länets kommuner och landsting. Avsikten är att kulturen ska bli en integrerad del i länets alla olika uppdrag och verksamheter. Kultur och kulturarv ska vara självklara verksamheter och en del av t.ex. näringsliv, besöksnäring och utbildning. Strategin ska samspela med kommunala strategier och planer. Till den övergripande strategin kopplas den föreslagna strategin för scenkonstområdet, liksom strategier för konsten, kultur i skolan och dansen, samt en kartläggning av kreativa näringar.

På uppdrag av regionförbundets kulturrapportörer och efter beslut i regionförbundets styrelse, § 34/08, fick kansliet i uppdrag att ta fram ett förslag till strategi inom scenkonstområdet.

Arbetet har utförts i samarbete med Kalmar kommun, i egenskap av värdkommun, samt i dialog med representanter från länets övriga kommuner, läns-kulturen inom scenkonsten, folkbildningen, länsturismen och representanter för amatörverksamheten. (Se bilaga).

Nationella kulturpolitiska mål

Förslaget till scenkonststrategi har utformats med hänsyn till de nya nationella kulturpolitiska målen som beslutades av riksdagen i december 2009. Målen ska styra den statliga kulturpolitiken men ska även vägleda kulturpolitiken i kommuner och landsting.

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor

främja kvalitet och konstnärlig förnyelse

främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas

främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan

särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur

Inledning

Strategiförslaget är ett dokument som beskriver läns-kulturens utvecklingsmöjligheter inom scenkonsten, kopplad till statlig, regional och kommunal nivå.

I uppdraget har scenkonstområdet definierats som; dans, teater och musik. Även film och media har i viss mån inkluderats. En utgångspunkt för arbetet är att länets medborgare ska ges möjlighet att ta del av professionell scenkonst och till eget skapande.

Förslaget bör ses som ett fortlöpande handlingsprogram under tre år. Därefter bör strategin revideras med hänsyn till förändrade ekonomiska villkor och utvecklingen inom området.

Efter samtal med länets samtliga kommuner, kulturinstitutioner, kulturkonsulenter och andra företrädare inom scenkonstområdet har följande förslag framkommit:

Insatsområden

Regionens kulturprofil inom scenkonstområdet, kopplat till attraktivitet och besöksnäring

Ett attraktivt kulturutbud bidrar till ett attraktivt län när det gäller inflyttning, besöksnäring och tillväxt. Dessa slutsatser stöds av regionförbundets nyligen genomförda studie av flyttströmmar över länsgränsen.

Scenkonsten har en viktig roll när det gäller besöksnäringen. Den är också viktig när det gäller att skapa kreativa platser och en intressant kulturell profil som attraherar till inflyttning. Det är viktigt att det i regionen finns representerat en scenkonst som tillhör det mest nyskapande och intressanta. I detta arbete har våra länsinstitutioner en viktig roll. I samtal med länets kulturchefer framkommer uppfattningen att om Kalmars kulturella profil stärks bidrar det till att hela länets attraktivitet ökar och att kvaliteten på kulturverksamheten höjs i övriga kommuner i länet.

Kulturen bidrar till att förlänga säsongen för besöksnäringen och skapa sysselsättning sommartid.

Problem:

1. Byteatern - Kalmar läns teater och kammarorkestern Camerata Nordica är exempel på scenkonstverksamheter av hög internationell klass som inte används strategiskt på det sätt som är möjligt för att profilera regionen som besöksmål. Ett annat exempel är den klassiska musikfestivalen Barockt på Öland.
2. Kunskapen hos scenkonstinstitutionerna om marknadsföring gentemot besökssektorn kan förbättras.
3. Samarbetet mellan besöksnäring och kulturområdet när det gäller paketering, marknadsföring m.m. är inte tillräckligt utvecklat.

Möjligheter:

1. Scenkonstområdet kan bidra till att regionen profileras bättre nationellt och internationellt. Genom bättre varumärkesuppbyggnad och genom att skapa profilerade evenemang kan besöksnäringen stärkas.
2. En expanderande besöksnäring behöver attraktiva besöksanledningar, vilket scenkonsten kan bidra med. En av de vanligaste anledningarna till att människor reser både nationellt och internationellt är kulturarvet och ett intressant kulturutbud.
3. Polen, Tyskland med flera länder kring Östersjön är en potentiellt stor marknad när det gäller kulturturism till Kalmar län.

Förslag:

1. Att Regionförbundets kansli genomför en studie kring hur länets kulturprofil kan stärkas.
2. Att Regionförbundets kansli tar fram utbildningsförslag kring paketering av besöksanledningar och marknadsföring som involverar länets kulturinstitutioner, kommunernas turistbyråer, länskulturkonsulenterna och andra aktörer inom kultur och turism.
3. Att undersöka möjligheterna att inom ramen för South Baltic-programmet genomföra ett projekt för utveckling av besöksnäringen med fokus på kultur, i första hand mellan Kalmarregionen och Tyskland och Polen.

Marknadsföring

Marknadsföring av kulturutbudet i Kalmar län har länge varit ett problem. I regionen finns ett tiotal lokaltidningar som i stor utsträckning är begränsade till sina respektive närområden, vilket bidrar till att begränsa deras värde som informationskanal för kulturlivet. Unga människor hittar allt oftare sin information via sociala medier.

Problem:

1. Det är ofta svårt för publiken att hitta bra information om kulturutbudet både i regionen och i den egna kommunen. Ideella arrangerande föreningar har små resurser för marknadsföring. Även för kulturinstitutionerna är detta ett problem. Allt fler informationskanaler bidrar till att större resurser krävs för att nå igenom mediebruset.

Möjligheter:

1. Ett informationssystem baserat på sociala medier kan vara ett effektivt och billigt sätt för arrangörer och publik att nå varandra.

Förslag:

1. Att Regionförbundets kansli ansvarar för att en arbetsgrupp tillsätts i syfte att ta fram förslag till hur sociala medier kan användas för information om länets kulturutbud, samt ser över gemensamma marknadsföringsproblem. Arbetet sker i samarbete med länets kommuner, länets kulturinstitutioner och arrangerande föreningar.

Omvärldsbevakning - internationellt

I kulturutredningens betänkande framhålls att det internationella arbetet inom kulturområdet är prioriterat och behöver övergå till att omfatta mer samarbete än utbyte. Diskussionen inom EU-gemenskapen går i samma riktning. För att hitta nya lösningar på verksamheternas problem är det viktigt att få inspiration utifrån.

Problem:

1. Kunskapen och erfarenheten om internationellt arbete är låg. Det är svårt att få till stånd internationella samarbeten.
2. Omvärldsbevakning är svårt. Det tar tid och kostar pengar.

Möjligheter:

1. Att tänka internationellt ökar möjligheten att höja kvalitén i den egna organisationen och i verksamheten. Internationella samarbeten inom kulturområdet blir allt viktigare i en alltmer globaliserad värld.
2. Omvärldsbevakning i form av studie- och besöksresor är nödvändigt också för att bygga kontaktnät.

Förslag:

1. Att Regionförbundets kansli föreslås öka informationen om möjligheter att skapa EU-projekt.
2. Att Regionförbundets kansli föreslås undersöka möjligheterna att initiera ett kontaktskapande samarbete mellan regionen och parter i Europa inom ramen för EU-samarbetet.

Scenkonstkonsulenternas verksamhetsområde

Konsulentverksamhetens roll är att stärka scenkonsten regionalt. Konsulenterna ska bredda intresset inom sin genre, höja kvalitén, förmedla program och uppdrag samt skapa förutsättningar för samarbete och konstnärlig utveckling. Kulturkonsulenterna har stor betydelse för utvecklingen inom sina respektive områden.

Kalmar län har inom scenkonsten konsulenter inom teater, musik (producent och konsulent), dans (tillsammans med Kronoberg och Blekinge), samt film och ung

kommunikation (tillsammans med Kronoberg och Blekinge). Generellt är målgruppen barn och ungdom politiskt prioriterad.

Estetiska lärprocesser är ett samlingsnamn för hur man arbetar med kultur i skolan integrerat i alla ämnen för att uppnå skolans mål. Estetiska lärprocesser är ett utvecklingsormåde. Kulturinstitutionerna arbetar med estetiska lärprocesser i projektform inom skolan. Aktuella exempel är, Länsmusikens, ”Från rock till barock”, Läns museets verksamhet inom kulturmiljöpedagogiken, ”Alla Tiders Historia” och Byteaterns ”Bli människa”-projekt. I de båda sista fallen medverkar eleverna genom att gestalta mänsklig utveckling. I ett fördjupat samarbete kring kultur i skolan och estetiska lärprocesser har kulturkonsulenterna en nyckelroll.

Problem:

1. Konsulenterna inom scenkonstområdet har hittills arbetat relativt avskilt från varandra. De är få och det kollegiala samtalet försvåras liksom det nyskapande arbetet över genregränserna.
2. Avnämarna inom t.ex. skolområdet och arrangörsföreningarna har för många ställen att kontakta när man ska arrangera kulturprogram.
3. Det finns ingen samlad bild av metodik och utbud, beträffande estetiska lärprocesser.
4. Samarbetet med akademien kring estetiska lärprocesser är inte tillräckligt utvecklat.
5. Scenkonstområdena är olika subventionerade efter principer som vuxit fram separat för respektive område.
6. Utvecklingen mot deltagarkultur är en av de viktigaste tendenserna idag, d.v.s. interaktion och eget skapande via ”live”, spel etc. Problemet är att nuvarande uppbyggnad av institutioner och stödsystem inte alltid är anpassade för detta.
7. Statens stödsystem Skapande skola syftar till att ge mer kultur i skolan. Bidragen förutsätter engagemang från den lokala skolnivån. Stödet når inte ut i regionen på ett tillfredsställande sätt.
8. Kulturen i skolan är ojämnt representerad i regionen.

Möjligheter:

1. Redan nu samarbetar konsulenterna genom utbudssajten, ”Kulturbus”, med gemensamma utbudsdagar för skolan, i projekt m.m.. Ett ännu närmare samarbete, skulle ge stora utvecklingsmöjligheter: Ökade möjligheter till verksamhetsutveckling, regionalt och inom ramen för sydostsamarbetet, genreöverskridande och nyskapande arbete skulle underlättas.
2. Servicenivån till avnämarna höjs. Ett telefonnummer och att fler kan svara ökar servicen. Om all turnéläggning kan koncentreras till en person i stället

för fyra kan resurser frigöras för till exempel utvecklingsarbete. Tanken om närmare samarbete stöds av kulturutredningens betänkande, där man föreslår att teater- dans- och musikallianserna slås samman till en gemensam scenkonstallians.

3. En gemensam kunskapsbank för skola och kulturliv kring utbud, utveckling och metodik rörande estetiska lärprocesser kan skapas.
4. Linnéuniversitetet kan vara en värdefull samarbetspartner i utvecklandet av estetiska lärprocesser.
5. Mer likartade subventionssystem av konstarnas skulle underlätta planering för avnämarna.
6. Öppenhet och kunskap om deltagarkulturen krävs för att utveckla kulturinstitutioner och stödsystem som är relevanta även i framtiden.
7. En regional samordning och riktad information kring Skapande skola-medlen möjliggör ett bättre användande.
8. En gemensam skolkulturstrategi för regionen bidrar till större långsiktighet.

Förslag:

1. Att en samordningsgrupp tillsätts för att konkretisera utvecklingsförslag för ett närmare samarbete, regionalt och inom ramen för sydostsamarbetet. Kulturkonsulenterna föreslås ansvara för arbetet och förankra förslagen hos sina respektive huvudmän.
2. Att kulturkonsulenterna ges i uppdrag att utreda ökat samarbete och föreslå samordningsvinster.
3. Att konsulenterna ansvarar för en kunskapsbank samt initierar och stöder utveckling av arbetsmetoder för estetiska lärprocesser.
4. Att samarbete kring forskning och utveckling av estetiska lärprocesser föreslås ske tillsammans med Linnéuniversitetet och andra aktörer inom universitet och forskarvärlden.
5. Att Regionförbundets kansli genomför en översyn av subventionssystemet i dialog med scenkonstinstitutionerna. Även här bör sydostsamarbetet beaktas.
6. Att scenkonstkonsulenterna får i uppdrag att uppmärksamma deltagarkulturens utveckling och initiera och bidra till projekt.
7. Att Regionförbundets kansli får i uppdrag att undersöka möjligheten att fördela Skapande skola-pengar regionalt.

8. Att en för regionen gemensam skolkulturstrategi tas fram och att scenkonst-konsulenterna på sikt förstärks med en tjänst med särskilt ansvar för utveckling av samarbetet mellan kulturliv och skola.

Byteatern – Kalmar läns teater

Byteatern – Kalmar läns teater har skapat en både nationellt och internationellt stark profil där man blandar traditionella teatrala uttryck med musik och masker, dans och bild. På teatern finns också den särskilda kunskapen och traditionen att använda dockor och dockspel som en väg till publiken. Verksamhetsområdet är i främsta hand Kalmar län. Byteatern spelar i länets alla tolv kommuner. Totalt ges cirka 170 föreställningar för cirka 16 000 besökare, varav cirka 10 000 är barn. Barn och ungdom är prioriterade målgrupper.

Utvecklingsområden för Byteatern är ett ökat samarbete med skolan inom ramen för det som kallas estetiska lärprocesser samt dans. Teatern strävar efter att öka inslaget av danskonst i sina föreställningar. På uppdrag av Regionförbundet kommer teatern från 2010, att i samarbete med danskonsulenten, stå som arrangör för dansföreställningar. Regionförbundet är inom ramen för sydostsamarbetet en part i Dansnät Sverige.

Byteaterns mål är att vara ett regionalt nav kring vilket både amatörteatern och den mest nyskapande professionella teatern kretsar. Kvalitén ska alltid stå i fokus.

Regionförbundet och staten ansvarar för medel till teaterns verksamhet och Kalmar kommun för lokalerna.

Teatern har idag 21 årsverken.

Problem:

1. Teaterbyggnadens placering i hamnområdet i Kalmar är problematisk. Hamnen expanderar och lokalerna är inte ändamålsenliga. En särskild utredning inom kommunen behandlar frågan om nya lokaler och geografisk placering av en ny teaterbyggnad.
2. Det saknas en metodik i samarbetet mellan scenkonstinstitutionerna och skolan kring kulturens roll i skolan och estetiska lärprocesser.
3. Danskonsten är svagt representerad i länet.
4. En bra lokal för dansföreställningar saknas i länet.
5. Internationell scenkonst är dåligt representerad i Kalmarregionen.
6. Amatörteatern saknar en samlande regional kraft och arena.

Möjligheter:

1. En ny byggnad i Kalmar för scenkonsten kan bli det nav som länet behöver för att utveckla scenkonstområdet, med teaterföreställningar, dans, gästspel,

utbudsdagar, pedagogisk fortbildning för lärare, ungdoms- och amatör-festivaler med mera.

2. Byteatern kan vara en viktig resurs i scenkonstkonsulenternas arbete kring estetiska lärprocesser.
3. Ökat utbud av professionella dansföreställningar leder till ökat intresse för dans.
4. Den nya byggnad som planeras för Byteatern kan bli den centrala dansscen som regionen saknar.
5. Byteatern har uttryckt intresse för att arrangera en återkommande internationell teaterfestival med cross-over-tema, det vill säga en nyskapande blandning av teater, dans, musik och film.
6. Amatörverksamheterna inom scenkonstområdet behöver en samlande funktion som nätverksbyggare, anordnare av konstnärlig och teknisk fortbildning, festivaler med mera.

Förslag:

1. Att Regionförbundet föreslår Kalmar kommun att föra samtal med länets övriga kommuner och andra berörda aktörer, som länsmusiken och danskonsulenten, i planeringen av en ny teaterbyggnad för Byteatern för att säkerställa att funktionen som regionalt nav infrias.
2. Att Byteatern utvecklar sitt påbörjade arbete kopplat till estetiska lärprocesser i dialog med scenkonsulenter, akademi och skola.
3. Att Byteatern med stöd av Regionförbundet genomför minst två dansföreställningar per år i egen regi eller som gästspel.
4. Att den tilltänkta nya teaterbyggnaden för Byteatern anpassas även för dans.
5. Att Regionförbundet stöder Byteatern i arbetet med att skapa en återkommande cross-over-festival i Byteaterns regi.
6. Att Byteatern föreslås se över förutsättningarna att fungera som en samlande kraft för länets amatörverksamheter inom scenkonstområdet.

Beträffande Kalmar kommuns tilltänkta scenkonsthus se även nedan under dans och förslag.

Dans

Dansintresset i landet ökar. År 2004 anmodade Statens kulturråd länen att ta fram ett "Handlingsprogram för den professionella dansen i Sverige". Sedan år 2007 har en danskonsulent arbetat inom ramen för sydostsamarbetet, ett samarbete mellan regionförbunden i Blekinge, Kronoberg och Kalmar.

Genom danskonsulentverksamheten vill de tre regionförbunden skapa en bärkraftig grund för dansen och utveckla basen för en permanent och stabil organisationsstruktur. Målet och uppdraget för konsulenten är att stärka dansens ställning och utveckling, bredda intresset för dans och tillgängliggöra dansen som konstform för allmänheten, samt främja samarbetet mellan olika intressenter inom området.

Problem:

1. Dansen saknar en fungerande huvudscen i regionen.
2. Dans kan tendera att bara bli ett verktyg för förnyelse av övrig scenkonst.
3. Dansen är inte tillräckligt representerad som konstnärligt språk i skolan
4. Människor med funktionshinder har svårt att få ta del av och utöva kultur.
5. Dansföreställningar är förhållandevis dyra, vilket försvårar möjligheten att arrangera dans i länet.
6. För snävt genretänkande inom scenkonsten hämmar utvecklingen.

Möjligheter:

1. I samband med länsteaterns nya tilltänkta teaterhus i Kalmar kan dansen få en intressant huvudscen i regionen.
2. Danskonsulentverksamheten medverkar till att dansen som egen konstform får en naturlig och självklar plats i kulturutbudet och att alla konstnärliga språk blir representerade.
3. Dansen har stora möjligheter som berikande konstform inom ramen för estetiska läroprocesser i skolan.
4. Danskonstens särart ger möjlighet för människor med funktionshinder att uttrycka sig i konstnärlig form.
5. En ökad subventionering av dans ökar utbudet i länet.
6. En vilja till ökat samarbete och crossvertänkande finns hos scenkonstinstitutionerna. I denna process har danskonsulenterna en viktig roll.

Förslag:

1. Att Regionförbundet framhåller vikten av att Kalmar kommuns tilltänkta nya teaterhus planeras även för dans.
2. Att danskonsulenterna bygger nätverk för dansen inom ramen för sydostsamarbetet.
3. Att danskonsulenterna medverkar i utvecklandet av dansen i skolan som ett medel i estetiska läroprocesser.

4. Att danskonsulenterna föreslås utveckla dansen för barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder inom ramen för sydostsamarbetet.
5. Att Regionförbundet gör en översyn av subventionssystemet för dans i dialog med berörda parter.
6. Att Regionförbundet stöder ett utvecklat samarbete mellan kulturkonsulenterna och kulturinstitutionerna, där danskonsulenterna har en viktig roll.

Länsmusiken – Kalmar läns musikstiftelse

Länsmusiken – Kalmar läns musikstiftelse är en producerande och distribuerande organisation för musiklivet i Kalmar län.

Verksamheten består av tre verksamhetsområden:

- Barn- och ungdomsverksamhet, vilket är prioriterat
- Samverkan med och service till det lokala och regionala musiklivet
- Camerata Nordica, kammarorkester på internationell nivå, som också fungerar som inspiration och stöd för länets unga musiker och det lokala musiklivet

Länsmusiken producerar och distribuerar konserter till skolor, föreningar, studieförbund, kommuner, församlingar, företag och till andra som anordnar musik-evenemang. Länsmusiken arrangerar även kurser, musikfestivaler, jurybedömda musiktävlingar m.m. Organisationens verksamhet förutsätter ett aktivt arrangörsnät i regionen. Musikstiftelsen består av 12 fast anställda som ger uppdrag åt inte mindre än cirka 400 frilansande musiker. Länsmusiken har verksamhet i länets samtliga 12 kommuner och efterfrågan på verksamheten är ökande. Länsmusiken genomför och förmedlar cirka 300 konserter för barn och ungdom, 200 offentliga samt ett 50-tal interna konserter. Cirka 60 000 människor besöker konserterna varje år.

Problem:

1. Varumärket Länsmusiken upplevs som svagt eftersom man saknar en egen arena och på grund av den förmedlande rollen där istället arrangörerna och artisterna lyfts fram.
2. Det saknas en samlad bild av musiklivet och dess utvecklingsbehov i regionen.
3. Inom ungdomsmusiken dominerar rockmusiken. Ungdomar som är intresserade av annan musik kan ha svårt att få sina intressen tillgodosedda. Unga vuxna, 20 – 30 år, kan ha svårt att hitta sin plats som musikpublik och utövande musiker.

4. Musikverksamheten på förskolor är rik, men personalen har, enligt Länsmusikens uppfattning, inte alltid rätt utbildning för musikverksamheten. Även inom skola, särskola, och fritidsverksamhet finns utbildningsbehov.
5. Det är svårt att hitta och identifiera unga talanger inom musikområdet. Det kan vara svårt för unga talanger att ta sig vidare till rätt utbildningar för att så småningom kunna gå vidare till professionell verksamhet.

Möjligheter:

1. Ett starkare varumärke för Länsmusiken skulle stärka institutionens profil och göra den till en tydligare kulturpolitisk aktör.
2. En samlad bild av musiklivet och dess utvecklingsbehov i regionen kan bidra till en ökad samverkan mellan de olika aktörerna, vilket kan medverka till att skapa ett rikare musikliv i regionen.
3. Ett bredare musikliv, där alla slags musikstilar får plats, även för målgruppen unga vuxna, bidrar till en attraktivare region.
4. Riktad utbildning till personal inom förskola, skola, särskola och fritidsverksamhet kan ge musiken en starkare plats i verksamheterna, vilket bidrar till barns och ungdomars utveckling.
5. Länsmusiken genomför ett talang-coachingprojekt för ungdom inom musiklivet. Avsikten är att stötta blivande musiker, tekniker och arrangörer inom alla musikgenrer. Projektet bidrar till ett starkare musikliv. En möjlighet finns för folkhögskolor och andra aktörer, som Rock City, att knyta an med lämpliga utbildningar.

Förslag:

1. Att Regionförbundet ger Länsmusiken i uppdrag att ta fram förslag på varumärkesstärkande åtgärder.
2. Att genomföra en musikutredning där ett syfte är att utveckla och klargöra Länsmusikens roll och behov i det regionala musiklivet. Ungdoms- och amatörmusikens, musik- och kulturskolornas samt folkbildningens behov bör beaktas.
3. Att Regionförbundet ger Länsmusiken i uppdrag att inventera behoven i regionen och medverka till att spelmöjligheter finns för ungdomar och unga vuxna inom alla slags musikstilar. Länsmusiken får också i uppdrag att inbjuda till nätverksbyggande träffar i regionen mellan folkhögskolor, kultur-/musikskolor, ungdomsföreningar, studieförbund, Rockparty, RUM m.fl. aktörer inom musiklivet.

4. Att Länsmusiken får i uppdrag att undersöka möjligheten att erbjuda en kontinuerlig fortbildning i musik för personal inom förskola, skola, särskola och fritidsverksamhet.
5. Att kopplat till talang-coachingprojektet undersöka möjligheten för folkhögskolor och aktörer som Rock City att anordna lämpliga yrkesutbildningar.

Film och media

Utvecklingen inom rörlig media; film, spel, webb och mobilteknik går snabbt och mot allt större interaktivitet. Inte minst är detta en viktig del av barn- och ungdomskulturen. Estetiska lärprocesser är ett aktuellt begrepp i sammanhanget där estetisk verksamhet används för lärande och som uttrycksform.

Kommunerna saknar ofta en sammanhållen kulturpolitik inom den rörliga bildens område som omfattar bland annat skola, särskola, förskola och biografutveckling. Aktörer inom scenkonstområdet måste förhålla sig till den förändrade bilden vad gäller möjliga plattformar för gestaltande konst.

Problem:

1. Visning av biografilm kommer inom en snar framtid att ske digitalt. De biografier som inte kan göra nödvändiga investeringar kommer svårigen eller inte alls att kunna visa ny film. Detta kan leda till utslagning av de biografier i länet, som de kommersiella kedjorna inte väljer att satsa på.
2. Den snabba utvecklingen inom digitala medier och hur unga människor använder dem, gör att skola och till exempel fritidsverksamheter ofta har svårt att svara upp mot behoven.
3. Det saknas etablerade former för arbete med film och media för äldre människor, exempelvis inom omsorgen.
4. Användandet av estetiska lärprocesser är ett sätt att nå fördjupat lärande. Lärarutbildningarna förmedlar inte denna metod i tillräckligt hög grad.

Möjligheter:

1. Digital bio ger möjlighet att utveckla en form av lokala kulturhus, där förutom traditionell filmvisning, även kan visas direktsända evenemang som dans, opera och idrott. Anläggningarna kan användas för utbildning, för föreläsningar och debatter. Digital bio ger till exempel ungdomar möjlighet att visa sina arbeten inom film med professionell visningsutrustning.
2. Film är viktigt för ungdomars identitetsskapande. De ekonomiska och tekniska trösklarna för att berätta med film blir allt lägre. En mobiltelefon och tillgång till internet räcker för att spela in och redigera filmer. 16 000 nya klipp hamnar på youtube varje sekund. Den tekniska utvecklingen gör det enklare att arbeta med film inom kulturskola och fritidsverksamheter.

3. Sambandet mellan kulturutövning och god hälsa är fastslaget av forskningen. Arbete med film och media skulle kunna ha goda effekter inom omsorgs- verksamheten.
4. Reaktor samarbetar idag med lärarutbildningen vid Linnéuniversitetet i projektet Ung kommunikation. Visionen är en lärarutbildning där det visuella språket, medier och unga människors referenser och kunskap finns med på ett naturligt sätt. Ett mål bör vara att så många kulturella uttryck som möjligt används i lärandet.

Förslag:

1. Att Reaktor genomför en förstudie vars syfte är att undersöka om en gemensam regional digital biosatsning är rimlig och ekonomiskt möjlig i relation till den tekniska utvecklingen och till lokala kulturpolitiska mål.
2. Att Reaktor ser över hur kulturskolor och fritidsverksamheter bedriver berättande verksamhet kopplat till film och digitala medier, samt tar fram utvecklingsförslag.
3. Att Reaktor får i uppdrag att söka samarbete med kommuner och landsting kring ett utvecklingsarbete med digitala medier inom omsorgen. Arbetet kopplas till sydostsamarbetet.
4. Att Reaktor utvecklar samarbetet med kulturens företrädare och Linnéuniversitetet för att tillsammans förbättra lärarutbildningen, så att även de estetiska språken i högre grad kan användas för lärande. (Det vidgade textbegreppet, LPO-94.) I uppdraget ingår att sträva efter att bygga en utbildning där kultur- företrädare och skolföreträdare möts kring lärandefrågor.

Skapande skola

Skapande skola är regeringens särskilda satsning på kultur i skolan. Målet för skapande skola är att genom en ökad samverkan med kulturlivet, långsiktigt integrera kulturella och konstnärliga uttryck i skolans arbete. Idag omfattas årskurserna 7-9. Inför år 2010 föreslås i kulturpropositionen att verksamheten ska utökas till att omfatta årskurserna 4-9. Satsningen föreslås bli permanent och anslaget öka från 55 miljoner kronor 2009 till 112 miljoner kronor år 2010.

Problem:

1. Medlen söks av varje kommun hos Statens Kulturråd. Systemet försvårar användning av medlen i ett långsiktigt regionalt utvecklingsarbete kring kultur i skolan.

Möjligheter:

1. Om Skapande skola-medlen kan sökas och fördelas regionalt innebär det större möjlighet att utveckla nya och långsiktiga samarbetsstrukturer mellan kulturliv och skola i regionen.

Förslag:

1. Att i överensstämmelse med regionförbundets yttrande över kulturutredningens betänkande och i de framtida diskussionerna med Statens kulturråd angående överenskommelserna enligt portföljmodellen, får regionförbundets kansli i uppdrag att även förhandla om en regional fördelning av Skapande skola-medel.

Folkbildning

Folkbildningen vilar av tradition på tre ben, bildning, kultur och demokratiutveckling. Idén om individens eget skapande är en grund för folkbildningen. Till folkbildningen räknas vanligtvis bibliotek, folkhögskolor, studieförbund och föreläsningföreningar. I scenkonststrategin avses studieförbund och folkhögskolor. Främst studieförbunden är en av de viktigaste stöd- och organisationsformerna för amatorkulturen. På statlig nivå har statsbidragen till folkbildningen delegerats till Folkbildningsrådet och på regional nivå samordnas folkbildningen av ett länsbildningsförbund. Studieförbundens regionala uppdrag är att verka i hela länet samt att främja och delta i regionens utveckling i enlighet med det regionala utvecklingsprogrammet, RUPEN.

Ett av statens syften med att stödja folkhögskolorna är att "bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet", d.v.s. skolorna ska vara en arena där man både upplever och skapar kultur. Det är därför viktigt att kulturinstitutionerna har ett utåtriktat arbete och bidrar till mötet med kultur, även utanför föreställningar och arrangemang. En annan viktig uppgift är att hjälpa ovana kulturkonsumenter att sätta in kulturen i sociala, politiska och historiska sammanhang.

Problem:

2. Amatörverksamheten inom scenkonstområdet har svårt att hitta utbildade cirkelledare.
3. Samarbetet mellan folkbildningen och länets kulturinstitutioner är inte särskilt omfattande.
4. Många utbildningar inom folkbildningen, t.ex. "Musik på scen" på Högalids folkhögskola, Musikteaterskolan på Ölands Folkhögskola och Visskolan i Västervik på Gamleby folkhögskola, kräver att det finns offentliga rum, arenor att uppträda på inför publik. Stora grupper tar inte del av scenkonsten.

Möjligheter:

1. Folkbildningen kan medverka till att utbilda cirkelledare för barn, unga och vuxna som arbetar med amatörverksamhet inom scenkonstområdet.
2. Ett ökat samarbete mellan folkbildning och kulturinstitutioner kan berika båda parter.

3. Det är en viktig demokratifråga att ge ungdomar möjlighet att uttrycka sina kunskaper och åsikter genom att skapa arenor där de kan framföras. Biblioteken, länets institutioner och offentliga platser utomhus, kan vara arenor där ungdomar inom folkbildningen kan möta en publik.

Förslag:

1. Att undersöka möjligheterna för folkbildningen att utveckla cirkelledarutbildningar inom scenkonstområdet för amatörer. Folkbildningen föreslås undersöka möjligheten att tillsammans med Arbetsförmedlingen anordna cirkelledarutbildningar för arbetslös ungdom. Regionförbundets kansli får i uppdrag att undersöka möjligheten att koppla eventuella cirkelledarutbildningar till sydostsamarbetet. Intresserade folkhögskolor föreslås undersöka möjligheterna att i anslutning till befintliga utbildningar skapa ”YH-utbildningar” tillsammans med institutionerna inom kulturområdet, t.ex. inom ljus och ljudteknik, mask och kostym samt manusproduktion.
2. Att kulturinstitutionerna och folkbildningen strävar efter ett ökat samarbete, där folkbildningens kontaktnät, fackliga organisationer, hembygdsföreningar m.m., kan vara kanaler för att nå nya målgrupper för samarbete. Studieförbundens cirkelledare föreslås få möjlighet att vara ”prao” på länets kulturinstitutioner.
3. Att scenkonstkonsulenterna får i uppdrag att tillsammans med länets kommuner och institutioner göra en kartläggning över tänkbara arenor där ungdomar kan uppträda inför publik.

*Handläggare: Thomas Bjerkman, thomas.bjerkman@rfkl.se
0480 – 44 83 45, 070 – 673 88 57*

Bilaga:

Personer som medverkat i framtagandet av scenkonststrategin:

Kommuner:

Borgholms kommun:

Maria Johanson, administrativ slottschef/kultursekreterare

Emmaboda kommun:

Birgit Ekblad, kulturchef

Nanna Johannisson, kulturhandläggare

Högsby kommun:

Christina Dahlén, kultur- och fritidschef

Hultsfreds kommun:

Christina Brandt, kultur- och fritidschef

Erica Holmwall, kultursekreterare

Kalmar kommun:

Louise Weidolf, kultur- och fritidschef

Kyrre Dahl, utvecklingschef

Björn Samuelsson, kulturutvecklare

Mönsterås kommun:

Carina Eskelin, biblioteks- och kulturchef

Mörbylånga kommun:

Kerstin Olofsson, kultur- och fritidschef

Jutta Swärd, kultursekreterare

Nybro kommun:

Barbro Hedenmalm, kultursekreterare

Oskarshamns kommun:

Lars Ljung, kulturchef

Torsås kommun:

Karin Seebass, enhetschef, kultur och fritid

Vimmerby kommun:

Anders Eriksson, kultur- och fritidschef

Anna Olausson, kultursekreterare

Västerviks kommun:

Lars Danielsson, kultur- och fritidschef

Ann-Sofie Pettersson, kultursamordnare

Peter Andersson, rektor kulturskolan

Regionala aktörer inom scenkonst:

Byteatern – Kalmar läns teater:

Stephan Holmström, ordförande

Karin Parrot-Jonzon, chef

Länsmusiken – Kalmar läns musikstiftelse:

Kjell Lindström, chef,

Katarina Malmberg, producent, konsulent

Bo Falk, producent/informatör

Per-Göran Olsson, orkesterchef

Riksteatern Kalmar län:

Ulf Bexell, ordförande

Katarina Ellborg, konsulent

Charlotte Aaby-Hertzman, konsulent

Dans i Sydost:

Tanja Mangalanayagam, konsulent,

Anne Lindblad, konsulent,

Lena Kimming, danspedagog

Reaktor Sydost:

Martin Eneborg, verksamhetsledare

Magnus Engwall, konsulent

Regionförbundet Kalmar län:

Christina Torstensson, projektledare, projekt Vinst

Rock-City:

Putte Svensson, vd

Södra Ölands Musikteater:

Lif Henell, styrelseledamot

Folkbildning:

Länsbildningsförbundet:

Sven-Åke Johansson, ordförande

Ingmar Svensson, vice ordförande

Folkhögskolor:

Behnn Edwinsson, rektor, Ölands folkhögskola

Tomas Forsell, verksamhetsledare musikteaterlinjen, Ölands folkhögskola

Gull-Britt Johansson, rektor, Högalids folkhögskola

Thomas Hertzman, verksamhetsledare, Högalids folkhögskola